

Asia: VN/18780/2023

Lausuntopyyntö valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman arviointiohjelmasta. (SOVA-lain mukainen ympäristöarviointi).

Lausunnonantajan lausunto

Onko valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman valmisteluun ja vuorovaikutuksen järjestämiseen näkemyksiä?

Kuopion alueen kauppakamari pitää valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnittelun valmistelun vuorovaikutusta kiitettävänä. Viestintä ja vuorovaikutus ovat avointa, systemaattista sekä eri sidosryhmiä kuulevaa. Alueelliset keskustelutilaisuudet ovat tärkeitä täydentämään kansallista tietopohjaa paikallisilla sekä alueellisilla erityispiirteillä ja erityistarpeilla.

Keskustelu- ja lausuntokierrosten lisäksi on tarkoitus myös järjestää teemakohtaisia työpajoja. Kuopion alueen kauppakamari pitää suunnitelmaa kannatettavana ja esittää, että järjestelyssä painotettaisiin eri alueiden pääelinkeinojen ja toimialojen (kuten energia, kone, teollisuus, maa- ja metsätalous, matkailu jne.) tarpeet laajasti ja kattavasti. Lisäksi toimintaympäristön merkittävien muutosten seurauksena on erittäin keskeistä näissä teemakohtaisissa työpajoissa eri toimialojen lisäksi huomioida huoltovarmuus, turvallisuus sekä sotilaallinen liikkuvuus.

Kohdistuuko voimassa olevan valtakunnalliseen liikennejärjestelmäsuunnitelman visioon tai tavoitteisiin muutostarpeita? Mikäli kyllä, millaisia muutostarpeita ja miksi? (Valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman arviointiohjelman sivut 10-11).

Suomen kansantalouden ja elinkeinoelämän yksi tärkeimmistä kilpailukykytekijöistä on saavutettavuus ja liikennejärjestelmän kustannustehokkuus. Voimassa oleva visio ja tavoitteet ovat määritelty ennen merkittäviä toimintaympäristömuutoksia. On tärkeää, että uudessa valtakunnallisessa liikennejärjestelmäsuunnitelman visiossa ja tavoitteissa huomioidaan muuttunut geopoliittinen tilanne sekä sen vaikutuksen kansainväliseen sekä kansalliseen kauppaan ja laaja-alaiseen saavutettavuuteen, kustannustehokkuuteen sekä huoltovarmuuteen, kokonaisturvallisuuteen ja kriisinkestävyteen.

Suunnitelman tavoitteissa, saavutettavuudessa korostetaan, että liikennejärjestelmä takaa koko Suomen saavutettavuuden ja vastaa elinkeinojen, työssäkäynnin ja asumisen tarpeisiin. On erittäin tärkeää, että muuttuneessa geopoliittisessa tilanteessa huomioidaan alueiden erilaisuus ja taataan saavutettavuuden tasapuolinen kehitys. On kuitenkin muistettava, että Venäjän hyökkäyssodan seuraukset kohdistuvat erityisesti itäiseen Suomeen. Pohjois-Savon veturiyrityksen ovat kasvu- ja kehityssuuntautuneita ja pelkästään 40 kärkiyrityksen seuraavan 5 vuoden investointisuunnitelmat ovat yli 2,2 miljardia euroa heijastuen merkittävästi alihankintaketjuihin sekä likeisiin toimialoihin. Kasvun ja kansainvälisen kaupan kiihdyttämiseen tarvitaan huomattavia investointeja eri liikenneväyliin ja perustiepitoon.

Onko suunnitelman vaikutusarviointiin ja SOVA-lain (8.4.2005/200 Laki viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista) mukaisen ympäristöarvioinnin valmisteluun näkemyksiä?

Toimiva ja tehokas liikennejärjestelmä on elinehto elinkeinoelämälle ja työvoiman liikkuvuudelle. Ympäristöarvioinnissa tulisi laajemmin huomioida liikenneinvestointien kansantaloudelliset sekä erityisesti aluetaloudelliset vaikutukset tuottavuuteen, työmarkkinoihin, tuotemarkkinoihin ja maankäyttöön. On nähtävissä, että laajat kehitysinvestoinnit houkutellevat logistiikan kustannustehokkuuden parannuttua alueelle myös uusia yrityksiä sekä investointeja. Kuopion alueen kauppakamari pitääkin tärkeänä, että arvioinneissa laajasti sekä erityisesti hankearvioinnissa hyötykustannussuhdelaskennan lisäksi huomioidaan liikennehankkeiden laajemmat taloudelliset vaikutukset sekä painotetaan vahvasti alueiden tasapuolista ja vuorottaista kehittämistä.

Savolainen Kaija
Kuopion alueen kauppakamari